

Årsrapport

Foto: Odd Erik Haugen

2017

Luster Sparebank

Årsrapport 2017

<i>Hovudtrekk i rekneskapen</i>	3
<i>Årsmelding</i>	
<i>Bankåret 2017</i>	4
<i>Samfunnsansvar</i>	4
<i>Banken og lokalsamfunnet</i>	4
<i>Teknologisk utvikling i banken</i>	8
<i>Samarbeidspartnarar</i>	8
<i>Økonomisk utvikling 2017</i>	9
<i>Resultat og balanse 2017</i>	11
<i>Risikostyring, internkontroll og compliance</i>	12
<i>Personale – arbeidsmiljø</i>	14
<i>Utsiktene framover</i>	16
<i>Takk til kundar, tillitsvalde og tilsette</i>	17
<i>Rekneskap</i>	18
<i>Notar</i>	22
<i>Melding frå revisor</i>	44

Luster Sparebank

Adresse
Øyagata 2
6868 GAUPNE

Tlf: 57 68 27 00
www.luster-sparebank.no

Hovudtrekk i rekneskapen for 2017

Etter skatt har banken eit resultat på kr 32,8 millionar. Dette er det beste i banken sin historie. Årsak er i hovudsak kontrollert vekst i utlån, god kostnadskontroll, moderate tap og vinst ved sal av aksjar. På kostnadsida er vi godt fornøgd med avtalen med vår IT-leverandør Evry. Forvaltningskapitalen har auka med 5,4 % til kr 3.418 millionar. Innskot frå kundar har auka med 3 % og er no på kr 2.451 millionar. Utlån til kundar inkludert overføring til Verd Boligkreditt AS har auka med 5,4 %. Rentenetto i prosent for 2017 er på 1,65 %. Rentenettoen for 2016 var på 1,76 %.

Resultat i millionar kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Netto renteinntekter	55,1	55,5	55,7	56	53,5
Netto andre driftsinntekter	20,6	20,2	13,6	14,5	13
Sum driftsinntekter	75,7	75,7	69,3	70,5	66,5
Driftskostnader	36,6	35,2	36,6	34,7	32,3
Driftsresultat før tap og skatt	39,1	40,5	32,7	35,7	34,1
Nedskrivningar og tap på utlån	2,3	2,2	3,3	3,3	2,8
Vinst verdipapir anleggsmiddel	-4,9	0	-6,5	-6,5	-0,5
Resultat ordinær drift	41,7	38,3	35,9	39	31,9
Skatt	8,8	8,6	8,6	9,3	9,4
Overskot	32,8	29,7	27,3	29,7	22,5
	2017	2016	2015	2014	2013
Netto renteinntekter	1,65 %	1,76 %	1,87 %	1,97 %	1,96 %
Netto andre driftsinnt.	0,62 %	0,64 %	0,46 %	0,51 %	0,48 %
Sum driftsinntekter	2,27 %	2,40 %	2,33 %	2,48 %	2,44 %
Driftskostnader	1,10 %	1,11 %	1,23 %	1,22 %	1,18 %
Driftsresultat før tap og skatt	1,17 %	1,28 %	1,10 %	1,26 %	1,25 %
Nedskrivningar og tap på utlån	0,07 %	0,07 %	0,11 %	0,12 %	0,10 %
Tap/vinst verdipapir anleggsmiddel	-0,15 %	0,00 %	-0,22 %	-0,23 %	-0,02 %
Resultat ordinær drift	1,25 %	1,21 %	1,21 %	1,37 %	1,16 %
Skatt	0,27 %	0,27 %	0,29 %	0,33 %	0,34 %
Overskot	0,99 %	0,94 %	0,92 %	1,05 %	0,82 %
Gjennomsnittleg forvaltningskapital	3.330	3.157	2.980	2.836	2.736
Nøkkeltal	2017	2016	2015	2014	2013
Forvaltningskapital	3.418	3.242	3.073	2.888	2.785
Brutto utlån til kundar	2.826	2.715	2.487	2.453	2.267
Innskot frå kundar	2.451	2.380	2.212	2.141	2.007
Eigenkapital	430	400	373	348	323
Eigenkapitalprosent	12,56 %	12,33 %	12,14 %	12,04 %	11,59 %
Kapitaldekning	20,82 %	20,66 %	20,22 %	21,09 %	21,32 %
LCR	113 %	128 %	123 %	69 %	
Eigenkapitalrentabilitet	9,71 %	9,59 %	9,62 %	11,21 %	7,19 %
Årsverk	21,3	20,25	20,4	20	20,5
Driftskostnader i % av inntekter	48,57 %	46,52 %	52,55 %	49,37 %	49,32 %

Bankåret 2017

Styret i Luster Sparebank legg fram eit godt resultat for 2017.

Som lokalbank er utviklinga til Luster Sparebank nær knytt til både dei økonomiske tilhøva i kommunen og den generelle økonomiske utviklinga i landet.

Luster Sparebank har hovudmarknaden sin i Luster, men over tid har me fått fleire og fleire kundar utanfor kommunen. 32 % av innskota og 55 % av utlåna kjem frå kundar utanfor kommunen. Kundane utanfor kommunen er såleis ei svært viktig kundegruppe for banken.

Luster Sparebank har ikkje hatt renteendring i 2017. Rentenettoen har vorte redusert gjennom året. Ved slutten av året var rentenettoen 1,65 % mot 1,76 % ved førre årsskifte.

Samfunnsansvar

Luster Sparebank sin visjon er å vera ein sjølvstendig og frittstående bank som skal spela ei aktiv rolle i utviklinga av lokalsamfunn og næringsliv. Arbeidet med samfunnsspørsmål er integrert i det kontinuerlege strategiarbeidet vårt. Slik sikrar me at etikk, miljø og viktige samfunnsspørsmål til ei kvar tid står på dagsorden. Dette ligg som grunnlag for alle aktivitetane våre.

Finansnæringa er gjennom lover og reglar pålagt av styresmaktene å medverka til arbeid mot korrupsjon. Banken har etablert etiske retningslinjer for dei tilsette, og styret er oppteke av at det blir lagt stor vekt på å ha ein høg etisk standard internt og i dialogen med kundane. Banken har også eigne rutinar for å førebygga og avdekka transaksjonar med tilknytning til utbytte av straffbare handlingar eller med tilknytning til terrorhandlingar. Alle tilsette gjennomfører årleg kvitvaskingskurs.

Miljø

Banken driv ikkje verksemd som ureinar det ytre miljø meir enn det som er normalt for næringa. Luster Sparebank er sertifisert som Miljøfyrtårn. Luster Sparebank har som mål å redusera reiseverksemda. Me nyttar telefon- og nettmøte i dei høva der dette er mogeleg.

Luster Sparebank er også godkjent som Fairtrade bedrift. Fairtrade handlar om rettferdig handel.

Menneskerettar

Luster Sparebank si verksemd er ikkje i strid med menneskerettane.

Banken og lokalsamfunnet

Banken er svært oppteken av utviklinga i kommunen, og har gjennom fleire år nytta mykje midlar for å stimulera til vekst og utvikling.

Me har i dag tilbod om Bank i Butikk i Fortun, Skjolden, Luster, Jostedal og Veitastrand. Kundane får utført dei daglege banktenestene sine i butikkane si opningstid. Samstundes er tilbodet med på å styrka nærbutikkane.

Luster Sparebank støttar frivillige lag og organisasjonar med store summer kvart år. Banken er hovudsponsor for alle dei fem idrettslagane i Luster kommune og for Sogndal Idrettslag. I tillegg har me sponsor- og samarbeidsavtalar med Luster Røde Kors, Luster Turlag, Sogn Skisenter BA, Heggmyri Rett Ned, Luster Telemark, Hafslo Skyttarlag, Fortun Skyttarlag, Luster jakt- og fiskelag, Luster Sportsskyttarlag, Sogn Indre

Skyttarsamlag, Luster Folkeakademi, Luster Treningssenter AS, Lustrabadet, Sogndal Fotball, Fjellsportfestivalen, Sognefjellet Sommarskisenter AS, Fanaråken Opp og Molden Opp.

Banken har starta arbeidet med å fornya sponsoravtalane som hadde utløpsdato ved årsskiftet. Dette gjeld mellom anna alle idrettslag. I den samanheng har banken teke initiativ til å samla lag og organisasjonar som har sponsoravtale med banken til felles årleg møte for erfaringsutveksling og for å sjå etter forbedringspotensiale.

Luster Sparebank har ein mobil betalingsterminal som me låner ut gratis til alle lag og organisasjonar som er kundar i banken. Dette har vore svært godt motteke.

MiniAnne-øvingsdokka for livredning

Luster Sparebank var i 2014 med på finansiering av øvingsdokka til alle elevane i 7., 8. og 9. klasse i Luster. I 2015, 2016 og 2017 fekk alle 7.-klassingane i kommunen MiniAnne, og i åra framover skal banken gje MiniAnne til alle 7.-klassingane i kommunen. På denne måten betrar me tryggleiken til både unge og eldre over tid.

Gåver og tilskot

Luster Sparebank deler kvart år ut ein del av overskotet som gåver til allmennyttige formål. For 2017 har om lag 180 lag og organisasjonar fått gjevemidlar.

Wittgenstein-stiftinga

Luster Sparebank har vedteke å løyva kr 1.000.000,- til Wittgenstein-stiftinga. Filosofen Ludwig Wittgenstein bygde seg hus i Skjolden. Dette huset vart i 1958 flytta til ein annan tomt. Wittgenstein-stiftinga vil kjøpa dette huset, flytta det tilbake til opphavleg tomt og restaurera det tilbake til opphavleg stand.

Bocciabane

Luster Sparebank har vedteke å løyva kr 112.000,- til Bocciabane i Gaupne sentrum. Ein møteplass for aktivitet, integrering og inkludering, både for dei eldre og dei yngre. Dette er eit helseprosjekt i samarbeid mellom LHL Luster, Gaupne helselag, Lokallaget NFU Luster, Luster Revmatikarforening og Luster Frivilligsentral.

Andre gåver og tilskot

Av andre større kulturelle tiltak som me har gjeve gåve eller sponsorstøtte til, utover den ordinære gåvetildelinga, kan nemnast: Trafikktryggingstiltak på Neshøgda, Stiftinga Ormelid Gard, Munthehuset, opningstilstelling stupetårnet i Solvorn, Hafslø Skule- og Ungdomskorps, Hestnes Velforening, Bjønnarennet 50 år, robåt-prosjektet i Osen, 4H-utveksling USA, filmprosjekt Luster, gratisbilletter til alle innbyggjarar i Luster kvalifiseringskamp Sogndal –Ranheim, julekonsertar i Sogndal kulturhus, kyrkjekonsertar i Dale, Leikanger og Gaupne kyrkje, Luster Danseverkstad, Sogndal Danseverkstad, Russen ved Sogndal Vidaregåande Skule (kreftforeninga), TV-aksjonen 2017, Folk Flest konsert Sogndal Kulturhus, Indre Hafslø Spelemannslag konsertar i Fet Kyrkje. Nasjonale Studentleikar i Sogndal, Hafslø fiskefestival, Sogndalsmili (SMILI), Hafslø Songlag, Slåttedagen på Husmannsplassen Fluga ved Hafslø sogelag, Internasjonal dag i Gaupne idrettshall, Pilot til filmprosjektet Norexplor, Fjellsportfestivalen.

Banken støttar Kulturdagane på Skjolden, Olsokmarknaden i Fortun og Lustramarknaden økonomisk, samstundes som me deltek aktivt med stand på Lustramarknaden.

Vidare vil me trekka fram utdeling av kultur- og næringsstipend til ungdom. Ni ungdomar med ambisjonar om å utvikla eigne idèar og talent vart tildelte ungdomsstipend på kr 10.000 kvar under Lustramarknaden 2017. Målet med ungdomsstipendet er å støtta opp om unge mellom 16 og 25 år som har ambisjonar. Stipendet går til dei som satsar målmedvite for å ta eit steg vidare innan song, musikk eller annan kultur, vil utvikla seg innan idrett/sport, eller har gode idèar og planar om å driva eiga næringsverksemd.

Luster Sparebank med fleire har saman med idrettslaga i kommunen oppretta eit «laug» som deler ut stipend til ungdommar som er «på veg» til elitenivå i sin idrett. Det er idrettslaga som melder inn kandidatar til laug.

Sparebankveka 2017 hadde arrangement i Luster, Skjolden, Jostedal, Solvorn og Veitastrond, i tillegg til Gaupne og Hafslo. Det var god oppslutnad. Tømmepremie var «vasstett gymbagg i refleksmateriale» som såg ut til å falla i smak. I tillegg blei det trekt ut 2 vinnarar som fekk kvar sin mini lpad.

Lokalmarknaden

Folketalsutvikling i Luster:

År	Innbyggjarar	År	Innbyggjarar
1970	5.126	2013	5.089
1980	5.102	2014	5.118
1990	5.172	2015	5.093
2000	5.003	2016	5.151
2010	4.945	2017	5.200 prog

Det er svært viktig for utviklinga i kommunen at folketalet blir oppretthalde. Det er då gledeleg å sjå at me har hatt ei positiv folketalsutvikling dei siste åra. Om lag 18 % av innbyggjarane er 67 år eller eldre, noko som inneber at Luster kommune har forholdsvis høg snittalder.

Ei utfordring for Luster, til liks med mange andre distriktskommunar, er at ein svært stor del av ungdomane tek høgare utdanning i andre delar av landet, og at arbeidsmarknaden for personar med slik utdanning er avgrensa. Luster er likevel i ein betre posisjon enn mange andre kommunar grunna kort avstand til Sogndal og Leikanger. Det pendlar ca 740 personar ut av kommunen og ca 200 personar inn til kommunen. Ei utfordring blir då å gjera Lustrasamfunnet attraktivt å bu i sjølv om arbeidsplassen ligg i ein nabokommune.

Statistisk sentralbyrå sin statistikk syner at det var registrert 28 arbeidsledige, det vil sei 1 %, i Luster kommune ved utgangen av desember 2017. Dette er eit svært lågt tal, tilsvarande tal for 2016 var 42.

Næringslivet i Luster

Luster Sparebank finansierer eksisterande og nye verksemdar. Banken har som mål å medverka til ei aktiv næringsutvikling i kommunen. Banken har eit godt og tett samarbeid med Luster kommune i nærings saker.

Reiselivet generer stadig meir trafikk og Visit Sognefjord rapporterer at talet på gjestedøgn i Sogn var 738.858 i 2017 (januar – november månad) som er ein auke på 12,3 %. Auken i 2016 var på 13,2%. Tala frå Vist Sognefjord viser at hytte/camping har ein auke på heile 18,6%. Tek vi med den store auken i 2016 på 22,8%, vil det sei at auke dei to siste åra har vore på heile 41,4%. Hotellnæringa kan vise til ein auke på 6,2 %. Auken i 2016 var på 5,3%. Hotellnæringa hadde ein stor auke i 2015 på heile 30,5 %. Nordmenn står for den største %-vise auken i gjestedøgn innan hotell.

Ser me på total tal gjestedøgn så er auken av utanlandske turistar på 12,8% og nordmenn står for 11,2%.

Reiselivsverksemdene i Luster, både hotella og campingplassane har gjeve tilbakemelding om god turisttrafikk i sesongen 2017.

Luster kommune tilbyr gunstige finansieringsordningar for å stimulera til investeringar innan landbruket. Tiltaka frå kommunen si side ser ut til å fungera, og me har fleire bønder som satsar og byggjer nye driftsbygningar. Det har vore størst satsing innan saueneringa, men ein ser no at også bruk innan mjølkeproduksjon utvidar og satsar på mjølkerobot.

Aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen lokalt har halde seg på eit relativt høgt nivå i løpet av året. Luster Sparebank har delteke i finansieringa av større lokale bustadutbyggings-prosjekt. Etterspørselen etter leiligheiter har vore aukande i kommunen. Aktiviteten i byggebransjen påverkar aktiviteten også i andre bransjar som t.d. betong leverandør, røyrleggar og el-montørane. Desse bransjane har etter vår oppfatning hatt bra aktivitet. Utviklinga framover er etter vår vurdering svært avhengig av aktiviteten i lokalmarknaden og den generelle økonomiske utviklinga i landet.

Fleire av verksemdene i kommunen rapporterar om god drift og har investeringsplanar.

Handelsnæringa merkar konkurransen frå bl.a. netthandelen. Det er utfordrande å driva mindre spesialforretningar i kommunen. Det er positivt at Pyramiden AS har klart å få inn nye butikkar og no har leigt ut nesten alt tilgjengeleg lokale.

Luster Sparebank har delteke i finansieringa av eit nytt kraftverk i 2017 saman med samarbeidspartnar.

Næringslivet i Luster representerer eit breitt spekter av ulike næringar. Mange av verksemdene er høvesvis små, noko som kan vera ein fordel i ei tid med store omstillingar og krav til raske handlingar. Utfordringar som sentraliseringspolitikk, netthandel og andre utviklingstrekk i tida merkast også i Luster. Dette fordrar aktørar som kan medverka til å til å oppretthalda aktivitet og utvikling i lokalsamfunnet.

Som ei oppsummering kan ein seia at næringslivet i Luster går rimeleg bra med stabil drift og akseptabelt økonomisk resultat. Som lokal bank prøvar me etter beste evne å hjelpa både etablerte og nye verksemder med finansiering og råd, og på den måten bidra til eit aktivt næringsliv i Luster kommune.

Arrangement

Luster Sparebank og Luster kommune har gjennom mange år arrangert temamøte for næringslivet. Det har vore ulike tema, og jamnt over med svært god interesse. Me arrangerte i 2017 eit temamøte saman med Luster kommune, der tema var: «Lokalmat, kortreist mat, tradisjonsmat»

Me hadde også motivasjonsforedrag med Rasmus Mo «Skap levande lokalsamfunn».

Begge arrangementa hadde svært godt oppmøte, og det er gledeleg å sjå at slike arrangement også dreg deltakarar frå nabokommunane.

Teknologisk utvikling i banken

Ny teknologi og endra kundeåtfærd stiller bankane ovanfor stadig nye utfordringar. Kundane nyttar stadig meir digitale media i sin kommunikasjon med omverda. Sjølvbetente løysingar vil framleis vera i utvikling, også på nye område.

I året som gjekk tok me blant anna i bruk følgjande sjølvbetente løysingar:

- Ny mobilbank
 - Enklare pålogging
 - Kan utføra dei same tenestene som i nettbanken
- Nye funksjonar i Nettbanken:
 - Bestilling av kort
 - Sperring av kort
- Bli kunde med hjelp av BankID
- Ny løysing for fondshandel
- VIPPS
 - Betalingsløysing for privatpersonar
 - Eiga løysing for bedrifter, lag og organisasjonar

Dei interne systema våre er også stadig i utvikling.

Av nytt i fjor kan nemnast:

- CRM – kundeoppfølgjingsystem
 - Sakshandsaming
 - Kundekontakt
 - Marknadsføring

Banken har siste åra profilert seg gjennom Facebook og Instagram.

Samarbeidspartnarar

Dei Samarbeidande Sparebankane (DSS)

Samarbeidet med DSS er særst viktig for Luster Sparebank. Bakgrunnen for samarbeidet er at bankane kan trekka synergjar gjennom mellom anna innkjøpsavtalar, meirsal, kostnadssparing og andre stordriftsfordelar. Deltakarar i samarbeidet er: Spareskillingbanken, Haugesund-, Etne-, Flekkefjord-, Lillesands-, Skudenes & Aakra-, Søgne og Greipstad-, Voss- og Luster Sparebank.

Framtidsfylket AS

Framtidsfylket er eit selskap eigd av næringsorganisasjonar, arbeidsgjevarar, fylkeskommunen og kommunar og har som hovudmål: Vekst og verdiskaping i Sogn og Fjordane gjennom rekruttering av kompetent arbeidskraft. Luster Sparebank er medeigar i selskapet.

Frende Forsikring AS – Frende Holding AS

Luster Sparebank gjekk i 2007 inn på eigarsida i forsikringsselskapet Frende Forsikring. Saman med 14 andre sparebankar vart dermed Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS stifta. Både skade- og livselskapet har tilhald i Bergen. For banken betyr dette at me via Frende kan tilby eit totalt forsikringsprodukt med både liv- og skadeforsikring. Banken har brukt ressursar på forsikringssettinga, og det er gledeleg å sjå at det har gjeve resultat.

Norne Securities AS

Luster Sparebank har ein eigarpost i verdipapirføretaket Norne. Via Norne kan Luster Sparebank tilby kundar som ønskjer å handla enkeltaksjar eit svært godt handels- og portefølgjesystem. Her ligg og sals- og kjøpsrettleggingar med utfyllande kommentarar.

Verd Boligkreditt AS

Luster Sparebank er medeigar i Verd Boligkreditt AS. Bustadkreditselskapet er med på å sikra banken betre funding og likviditet.

Brage AS

Saman med blant anna DSS-bankane, Fana Sparebank og Sparebanken Vest etablerte Luster Sparebank eit leasingselskap i 2010.

Eiendomskreditt AS

Luster Sparebank er aksjonær i Eiendomskreditt AS som held til i Bergen. Eiendomskreditt AS og dotterselskapet Kredittforeningen for Sparebanker er samarbeidspartnarar som blir nytta i samband med innlån av midlar og dei er aktuell partnar i større låneengasjement.

Balder Betaling AS

Luster Sparebank saman med alle Frende bankane var med å etablere Balder, selskapet er aksjonær i Vipps AS. Den 13.2.17 gjekk 106 norske bankar inn på eigarsida i Vipps. Vipps vart skilt ut frå DNB 1.9.17, og er no eige selskap. Dette er ein historisk avtale for Luster Sparebank og norsk banknæring. Avtalen vil styrka posisjonen vår som sparebank i ei verd der den digitale utviklinga går lynraskt.

Fondsselskap

Luster Sparebank har distribusjonsavtalar med DNB og fondsselskapa Odin og Skagen Fondene. Dette gjer at banken kan tilby kundane spare- og fondsprodukt frå fleire aktørar.

Økonomisk utvikling 2017

Norsk økonomi

Aktiviteten i Fastlands-Norge tok seg opp i 2017 etter eit 2016 med den svakaste veksten sidan finanskrisa. Veksten blei om lag dobla, til i underkant av 2 %. Dette ligg tett opptil den årlege veksttakten som Norges Bank ventar dei næraste åra.

Bustadinvesteringane har medverka til auka vekst. Som følgje av sterk prisutvikling i bustadmarknaden over fleire år, og særleg i 2016, blei det sett i gang bygging av mange bustader i 2017. I januar 2017 kom det eit omslag i bustadmarknaden. Prisendringa var særleg markant i Oslo, der prisane hadde stege kraftig mot slutten av 2016. På tross av omslaget enda årsveksten i bustadprisane i Norge på 5,7 %. Nedgangen frå byrjinga av året samantfall med styresmaktene sitt vedtak om vidareføring og tilstramming av bustadlånforskrifta. Det er grunn til å tru at omslaget i marknaden vil kunne påverka bustadbygginga i åra framover.

Ein tyngande faktor for veksten i norsk økonomi dei seinare åra har vore fallet i oljeprisen, med påfølgjande fall i oljerelaterte investeringar. Gjennom 2017 tok oljeprisen seg opp med om lag 10 USD per fat. Samstundes har nedgangen i aktivitet medført ei rekke tiltak som har redusert kostnadsnivået i sektoren. Oljeinvesteringane har truleg nådd botnen og vil auka i tida framover. Med utsikter til eit høgare

investeringsnivå også i andre bedrifter, ventar ein positive impulsar frå realinvesteringar for økonomien framover.

Positive utsikter, betring i reallønsvekst og eit framleis lågt rentenivå ga grunnlag for ein god forbruksvekst i hushaldningane i 2017. Dette gjaldt særleg forbruk av tenester. Hushaldningane har likevel auka si gjeldsbelastning ytterlegare og er, gitt høg andel av bustadlån med flytande rente, utsett for endringar i rentenivået. Arbeidsmarknaden betra seg gjennom året målt ved både arbeidskraftsundersøkinga (AKU) og registrering hos NAV. Arbeidsløysa var i november 2017 på 4,1 %.

Prisveksten, målt ved konsumprisindeksen (KPI), vart betydeleg redusert i 2017, etter å ha nådd ein topp på 4,4 % sommaren 2016. Den relativt høge prisveksten i 2016 var i stor grad ein konsekvens av at den norske krona hadde falle i verdi, med påfølgande prisvekst på importerte varer. I 2017 avtok denne effekten og prisveksten blei redusert til i overkant av 1 %, eit nivå godt under styringsmålet for pengepolitikken på 2,5 %.

Betringa av situasjonen i norsk økonomi gjennom fjoråret var ikkje av ein slik grad at Norges Bank ønska å heva styringsrenta frå 0,5 %. Sentralbanken la vekt på at ein bør gå varsamt fram i rentefastsetjinga, men at ei første renteheving ikkje er langt unna i tid dersom norsk og internasjonal økonomi utviklar seg som venta.

Internasjonal økonomi

Verdsøkonomien viste i 2017 klare teikn på auka optimisme og sterkare vekst. Aktiviteten hos fleire av Norge sine sentrale handelspartnarar tok seg opp, og arbeidsløysa fall i fleire land til lågare nivå enn i perioden før finanskrisa. I tillegg såg ein høgare investeringsvekst og framleis sterk forbruksvekst. Utviklinga har vore understøtta av ein svært ekspansiv pengepolitikk som har inkludert utradisjonelle tiltak, i form av verdipapirkjøp, i mange land. Det låge rentenivået må sjåast i samheng med ein prisvekst som har halde seg låg. I takt med at aktiviteten har auka har sentralbankane i fleire land starta utfasinga av dei ekstraordinære tiltaka, og også heva styringsrenta enkelte stader.

USA var eit av landa som var tidleg ute med rentekutt og verdipapirkjøp for å stimulera til auka økonomisk aktivitet etter finanskrisa. Tiltaka har hatt ønska effekt og i 2017 tiltok veksten, medan arbeidsløysa blei ytterlegare redusert. Den auka aktiviteten førde til tre rentehevingar frå den amerikanske sentralbanken FED gjennom året, samstundes som det vart sett i verk ei gradvis nedskalering av sentralbanken sin balanse. Den pengepolitiske innstramminga vil i noko grad kunna bli motverka av skattereforma som vart vedteken mot slutten av året.

I Eurosonen fortsette betringa i økonomisk aktivitet gjennom fjoråret, og veksten enda truleg på sitt høgste nivå sidan før finanskrisa. Framgangen var brei med auka inntektsvekst og sterkare framtidstru som igjen påverka forbruk og investeringsnivå i ei positiv retning. Prisane steig noko, men utviklinga var ikkje tilstrekkeleg sterk til at den europeiske sentralbanken gjorde endringar i den ekspansive pengepolitikken. Men det blei annonsert at verdipapirkjøpsprogrammet no vil bli trappa ned. Verdipapirkjøpa vil etter planen bli avslutta hausten 2018 dersom økonomien ikkje opplever ytterlegare tilbakeslag.

Situasjonen i framveksande økonomiar tok seg også opp gjennom fjoråret. Veksten enda samla sett på 4,5 %. Årsaka til framgangen skuldast i stor grad positiv utvikling i dei råvareeksporterande økonomiane. Kina stod for eit solid bidrag, med ein vekst i overkant av 6 %. Veksten i Kina skuldast ekspansiv finanspolitikk og høg aktivitet i bustadmarknaden. Fleire tilhøve talar for at veksttakten i Kina vil bli noko lågare framover

Resultat og Balanse for 2017

Banken sitt ordinære resultat etter skatt syner eit overskot på kr 32,8 millionar for 2017. For 2016 var resultatet kr 29,7 millionar.

Rentenettoen er på 1,65 % i 2017 mot 1,76 % i 2016. Årsak til nedgang i rentenetto er konkurransen i marknaden. Luster Sparebank har plassert sin likviditetsreserve i rentefond. Avkastning av rentefond blir inntektsført som utbytte som ikkje er ein del av rentenettoen. Mange andre bankar har plassert sin likviditetsreserve i obligasjonar. Avkastninga av obligasjonar blir inntektsført som renteinntekt og er med i rentenettoen. Dette er viktig ved samanlikning av Luster Sparebank sin rentenetto med rentenetto andre bankar oppnår. Dersom avkastninga av rentefond hadde blitt inntektsført som ein del av rentenettoen, hadde Luster Sparebank hatt ein rentenetto for 2017 på 1,76 %.

Utbyttet var i 2017 er lågare enn i 2016. I 2016 vart det utbetalt eit ekstraordinært utbytte frå Visa Norge på 2,2 mill. kr.

Driftskostnadane i kroner er høgare i 2017 enn i 2016. Det er personalkostnader som har auka. Årsverk har auka frå 20,25 i 2016 til 21,3 i 2017. Finansskatten som vart innført 01.01.2017 fungerer i praksis som auke i arbeidsgivaravgift på 5 % og blir klassifisert som ein personalkostnad. Begge desse forholda forklarar auke i personalkostnader.

Driftskostnadsprosenten er definert som forholdet mellom driftskostnadar og driftsinntekter. Driftsinntekter er definert som summen av rentenetto og andre driftsinntekter. Luster Sparebank har ein driftskostnadsprosent på 48,57 %. Dette er høgare enn i 2016 då den var på 46,52 %. Men i 2016 trakk det ekstraordinære utbyttet frå Visa opp driftsinntektene og dermed ned kostnadsprosenten. Kostnadsprosenten er låg i forhold til samanliknbare bankar.

Driftsresultat før tap for 2017 er på kr 39,1 mot kr 40,5 millionar i 2016. Banken har kostnadsført kr 2,3 millionar i tap på utlån i 2017. Aksjemarknaden har vore god i 2017. Ein har difor kunne reversere tidligare nedskrivingar på aksjar med kr 0,7 mill. I tillegg har ein seld aksjar i DNB med ein vinst på kr 4,2 mill.

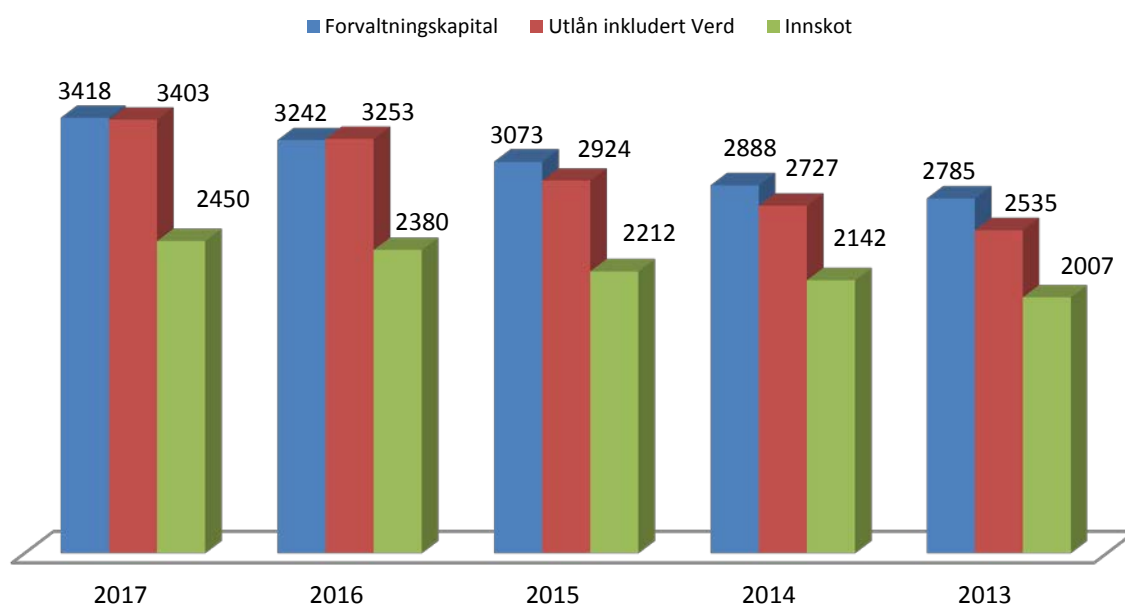
Etter skatt på kr 8,8 mill. blir årsresultatet for 2017 kr 32,8 mill. mot kr 29,7 mill. i 2016. Årsresultatet for 2017 er det beste i banken sin historie.

Resultatet for år 2017 tilrår styret å nytte slik:

Avsetjing til gåvefond	kr 1.800.000
Avsetjing til gåver	kr 3.000.000
Overført til sparebanken sitt fond	<u>kr 24.048.613</u>
Sum disponert	<u>Kr 32.848.613</u>

Forvaltningskapital, utlån inkludert overføring til bustadkreditselskap og innskot har alle auka i 2017. Forvaltningskapitalen har auka med 5,4 %. Utlån inklusiv overføring til Verd Boligkreditt AS har auka med 5,36 %. Innskota har auka med 2,95 %.

Utvikling i forvaltningskapital, utlån inkludert Verd og innskot siste 5 år

I langsiktig finansiering har banken fem obligasjonslån plassert i marknaden.

I tillegg har banken langsiktige lån via Kredittforeningen for Sparebanker. Samla har banken ved årskifte innlån for kr 500 millionar. Av dette har kr 125 millionar forfall i 2018.

Kapitaldekinga til banken pr. 31.12.2017 var 20,82 % mot 20,66 % pr. 31.12.2016. All eigenkapital i Luster Sparebank er kjernekapital. Eigenkapital i prosent av eigen balanse var 12,56 %.

Luster Sparebank har ved utgangen av 2016 ein bokført eigenkapital på kr 429,5 millionar. Av dette er kr 18,7 millionar avsett til gåvefond.

Rekneskaperen er sett opp under føresetnad om forsatt drift.

Risikostyring, internkontroll og compliance

Risikostyring, internkontroll og compliance er eit område styret legg stor vekt på. Overordna rammer for banken sin risikoeksponering og styring blir årleg vurdert fastsett gjennom banken sine styrande dokument, og blir følgde opp gjennom regelmessig rapportering til styret, årleg budsjettering og gjennom banken sin kvalitetssikring. Banken har følgjande risikoar:

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at ein kunde eller motpart ikkje kan gjera opp sine forplikningar overfor banken. Dette er den største risikoen for banken og relaterer seg i hovudsak til utlån og garantiar overfor kundar. Styret vurderer kredittrisikoen til å vera moderat for lån til personmarknaden, men noko større på utlån til næringslivet.

Av samla utlån er 74,8 % til personmarknaden og 25,2 % til næringslivet og det offentlege.

Styret vurderer utlåna som godt sikra. Banken har få store engasjement til næringslivet. Misleghald og tapsutsette person- og næringslivslån har gått opp i 2017 jamfør note 2.7. Desse engasjementa blir følgde opp kvartalsvis av styret.

Det er utarbeida Strategi for kredittrisiko, samt kredittpolicy og kreditthandbok.

For å halda oversikt over risikoeksponeringa til banken har styret fastsatt fleire rammer og måltal som vert rapportert kvartalsvis. Rapporteringa viser blant anna porteføljeutvikling, store engasjement, engasjement fordelt på risikoklasse, utsette og misleghaldne engasjement. På privatmarknaden er det i tillegg rapportering etter retningslinjer frå Finanstilsynet i samsvar med forsvarleg bustadfinansiering.

Målsetjinga er vidare å følgja opp med kundemøte for å få ein tett og god dialog med kundane. Sjå elles note 2.3 over utvikling i risikoklassifisering.

Samla tapsnedskrivningar på kr 22,45 millionar, er etter styret si vurdering tilstrekkeleg til å dekkja banken sin kredittrisiko på utlån. Banken sine obligasjonar er vurderte til lågaste av kostpris og marknadsverdi.

Banken har ei langsiktig målsetning at tap i prosent av brutto utlån i eigen balanse ikkje skal vera over 0,1 %.

Marknadsrisiko

Marknadsrisiko oppstår som følgje av opne posisjonar i valuta-, rente- og eigenkapitalinstrument. Risikoen er knytt til tap som følgje av svingingar i marknadsprisar og kursar. Styret har utarbeida Strategi for Marknadsrisiko som fastset styringsmål og risikotoleranse for banken sin marknadsrisiko.

Renterisiko

Renterisiko er definert som storleiken av tapspotensialet ved eit 2 % skift i rentekurva. (jf. Finanstilsynet sin modul for marknadsrisiko). Renterisiko oppstår ved at det er ulik rentebindingstid på banken sine renteberande balansepostar. For å redusera renterisikoen har Luster Sparebank inngått rentesikringsavtale. Etter å ha teke omsyn til rentesikringsavtalen har Luster Sparebank pr. 31.12.2017 ein renterisiko på kr. 1,05 mill. Renterisikoen pr. 31.12.16 var på kr 1,83 mill.

Banken har ved utgangen av 2017 lånt ut kr 135 mill. i fastrentelån mot kr 143 mill. i 2016. Gjennomsnittleg bindingstid for fastrentelån er på 2,28 år. På innlånssida har banken kr 46 millionar i innskot med rentebinding frå kundar og kr 500 millionar i innlån og utstedt obligasjonslån med kvartalsvise renteendringar.

Styret vurderer at banken er netto lite eksponert for renterisiko. Det er sett ramme for renterisiko.

Aksjerisiko

Banken har òg risiko knytt til aksjar, aksjefond og grunnfondsbevis. Papira har god spreining og volumet er delt på fleire sektorar. Dei største sektorane er bankar, andre finansinstitusjonar og kraft. Styret får månadlege rapportar om beholdning og avkastning på verdipapira saman med spesifisert oppgåve over kjøp og sal.

Valutarisiko

Banken har for tida ikkje valutarisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er definert om risikoen for at banken ikkje er i stand til å innfri forpliktingar og/eller evne til å finansiera auke i eigendelar, utan at det oppstår vesentlege auke i kostnader i form at prisfall på eigendelar som må realiserast, eller i form av auka finansieringskostnader.

Banken si utlånsportefølje har lang løpetid, medan størstedelen av banken sine innskot ikkje har oppseiingstid. Dette gjev likviditetsrisiko. Då innskota er fordelt på mange uavhengige innskytarar, er risikoen mindre for at ein stor del av innskota skal bli tatt ut samtidig. Banken reknar derfor innskota som ein del av den langsiktige fundingen.

Luster Sparebank har etablert lånerammer i norske finansinstitusjonar, samt fleire konkrete rammer på likviditetsområdet. Banken har unytta trekkrettar i andre finansinstitusjonar på kr. 60 Mill. Banken har ein tilfredstillande forfallsstruktur på lån utstedt i finansmarknaden. Banken har pr. 31.12.2017 ein LCR på 113. Som ein del av banken sin likviditetsstrategi skal innskot utgjere minimum 80 % av brutto utlån. Pr 31.12.2017 var innskotsdekninga 86,7 % (87,7 % i 2016). Inkluderer ein utlån i Verd Boligkreditt blir innskotsdekninga 72 % (73 % i 2016).

Det blir lagt til grunn i banken sin likviditetsstrategi at det til ei kvar tid skal vera klargjort lån tilsvarande minst kr 100 mill. som kan overførast til Verd Boligkreditt.

Det er utarbeida Strategi for Likviditetsrisiko med beredskapsplan, samt kvartalsvis risikorapport på området.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan definerast som risikoen for tap som skuldast utilstrekkeleg eller sviktande interne prosessar, svikt hos menneske og i system eller eksterne hendingar.

Styret har utarbeida styringsdokumentet: «Strategi for operasjonell risiko». Ein vesentleg del av den operasjonelle risikoen i banken er knytt til bruk av IKT. Banken har ein stor del utkontraktert IT via vår leverandør Evry. Gjennom samarbeidet i DSS-bankane blir det kontinuerleg arbeid med utvikling av kontinuitetsløysingar og katastrofeberedskap som er viktige for å sikra stabilitet og tilgjengelegheit.

Det blir samtidig arbeida internt med å sikra tilstrekkeleg kompetanse for å redusera den operasjonelle risikoen. Banken sine sikkerheitssystem er omfattande og blir vedlikehaldne og testa periodisk. Styret vurderer den operasjonelle risikoen som tilfredstillande.

Personale – arbeidsmiljø

Ved utgangen av 2017 hadde me 27 fast tilsette medarbeidarar, av desse var 10 deltidstilsette. 57 % av banken sine tilsette er kvinner. Gjennomsnittsalderen for banken sine tilsette er 52 år og gjennomsnitt tilsetjingstid er 19 år. Banken har ein vikar ved slutten av året i 100 % stilling. Ein tilsett har slutta, i tillegg har traineen avslutta sitt årsengasjement. Me har tilsett to nye medarbeidarar i 2017, i tillegg ein vikar.

Dei tilsette medrekna ferievikaren utførte 21,30 årsverk dette året.

Me er ei næring der det er stor konkurranse og marginane er små. Dette gjer at endringar er ein del av kvardagen for dei tilsette. Me jobbar vidare med at den enkelte kundefrågjevar skal ha kunnskap om alle produkt banken tilbyr, og at kunden skal kunna halda seg til ein kundefrågjevar.

Det er oppretta ei marknadsgruppe med hovudoppgåve å ta seg av det totale marknadsarbeidet i banken. Dette inkluderer også rådgjeving- og salsoppfølging av dei tilsette. Marknadsgruppa har det overordna ansvaret for marknadsarbeidet og rapporterer direkte til banksjef.

Banken ser det som viktig at dei tilsette held seg i god fysisk form og har gjeve støtte til tilsette som nyttar treningscenter. Me har også i 2017 hatt sjølvregistrering av trim under motto: "Ut på tur der du bur". Banken er og med på opplegget "prosjekt sjukefråvær" ved Luster Treningscenter. Fleire av dei tilsette har i løpet av året nytta seg av tilbodet, og tilbakemeldingane er svært gode. Korttidssjukefråværet var på 0,81 % i 2017. Samla sjukefråvær har vore 3,70 %.

Luster Sparebank følgjer Hovudavtalen og Sentralavtalen som er utarbeida mellom Finans Norge (arbeidsgjevarorg.) og Finansforbundet (arbeidstakarorg.). I tillegg har me personalhandbok og eigen Bedriftsavtale som er utarbeidd mellom leiing og tillitsvalde.

Banken er ei IA-verksemd (IA = inkluderande arbeidsliv). Luster Sparebank har utarbeidd eigne mål og rutinar i samsvar med IA-avtalen. Banken er medlem av Bedriftshelseteneste 1. Tillitsvalde, verneombod og leiinga i banken prioriterer korleis banken skal nytta ressursane som er tilgjengelege i bedriftshelsetenesta. Administrasjonen har eit godt samarbeid med dei tillitsvalde i Luster Sparebank. Den tradisjonelle familieturen vart i år gjennomført i mars og gjekk til Vestlia Resort på Geilo. Det var god deltaking og svært gode tilbakemeldingar.

Det vart i 2015 teikna helseforsikring for dei tilsette. Alle tilsette i Luster Sparebank er frå 01.01.2015 tilknytte innskotspensjon med maksimumssatsar.

Kompetanseutvikling

Luster Sparebank sin viktigaste ressurs er medarbeidarane sin kompetanse og evne til å avdekka og dekkja behovet til kundane våre.

Luster Sparebank har eigen utdanningsavtale og legg tilhøva til rette for tilleggsutdanning. Ved å ha god og oppdatert bankfagleg kompetanse kan me yta kundane våre best mogeleg rådgjeving og service. Administrasjonen og tillitsvalde er i tillegg einige om ein eigen kompetanseavtale gjeldande frå 01.01.2016.

Luster Sparebank er oppteken av at tilsette og tillitsvalde i banken har stillingar og verv etter kompetanse. Ut frå eit likestillingsperspektiv har banken prøvd på best mogeleg måte å leggja tilhøva til rette både for kvinner og menn.

Funksjon	Kvinner	Menn
Generalforsamling	50 %	50 %
Styret	40 %	60 %
Tilsette	57 %	43 %

Styret sitt arbeid

Banken sitt styre har 5 medlemmer. Banksjef deltek på styremøta, men er ikkje medlem av styret. Styret har i 2017 hatt 12 styremøte. Styremøta skjer etter fast årsplan. Styret evaluerer årleg si samansetjing og arbeidsform og følgjer kontinuerleg opp vedtekne planar og budsjett. Styret er revisjon-/og risikoutval. I 2017 har styret lagt særleg vekt på rekneskap, strategi, internkontroll, risikostyring (inkl ICAAP), oppfølging av likviditet-, marknads-,kreditt og operasjonell risiko.

Utsiktene framover

Luster Sparebank er ein sjølvstendig, aktiv og tilgjengeleg bank. Banken er ikkje tilslutta nokon av dei store bankgrupperingane. Som frittståande bank må me òg setja høge krav til intern kompetanse. Gjennom dette arbeidet står me betre rusta til å møte nye krav og utfordringar. Auka kompetanse styrker tilbod og service, og gjer banken til ein enno betre medspelar overfor næringslivs- og privatkundar. Dette er òg viktig for det gode samarbeidet me har med offentleg sektor.

Styret har god tru på at 2018 vil bli eit godt år for Luster Sparebank, sjølv om konkurransen ikkje vil bli mindre enn før – snarare tvert om. Kampen om dei gode kundane blir hardare og me må rekna med at presset på rentemarginen held fram. Det er viktig å ha fokus på rentemarginen, då den er avgjerande for eit godt resultat.

Andre driftsinntekter er viktige i tida framover. Banken arbeider aktivt med kvalitetssikring og utvikling av organisasjonen. Det å sikra ein sunn økonomi er viktig med tanke på å oppretthalda banken sin gode rating og dermed få så låge påslag på innlån (funding) som mogeleg.

Sikring av banken sin likviditet må framleis vera ei prioritert oppgåve, både å oppretthalda og auka kundeinnskot og å sikra seg tilgang til andre langsiktige innlån.

På kredittområdet er det viktigare enn nokon gong å ha høg kvalitet og oppfølging av enkeltengasjement.

Luster Sparebank har solid økonomi. Banken har opparbeidd ein eigenkapital stor kr 430 millionar som tilhøyrrer lokalsamfunnet. Eigenkapitalen er avgjerande for å kunna halda fram som sjølvstendig bank og medverka til lokal næringsutvikling.

Styret har som mål at Luster Sparebank til ei kvar tid skal tilby relevante produkt og tenester til konkurransedyktige prisar. Personleg kontakt, tillit, rådgjeving, raske avgjerder og god service er viktige element som me ønskjer å ivareta og vidareutvikla.

Utover dette ser styret det viktig som lokalbank å vera ein aktiv støttespelar og pådrivar i utviklinga av lokalsamfunnet og næringslivet.

Takk til kundar, tillitsvalde og tilsette

Med dette takkar me kundane og bygdefolket for svært god oppslutnad om Luster Sparebank. Me rettar og ei varm takk til alle tillitsvalde for innsatsen, og ikkje minst dei tilsette for stor innsats og godt samarbeid i året som har gått. Luster Sparebank er ein solid bank, og med kompetente og serviceinnstilte medarbeidarar er me godt rusta til å møta framtidige utfordringar og kundane våre sine behov.

Luster Sparebank ser fram til stort engasjement og godt samarbeid i 2018 til beste for kundane og interessegruppene elles.

Gaupne, 16. februar 2018

STYRET FOR LUSTER SPAREBANK

Bjarne Venjum
leiar

Ove Nyland
nestleiar

Torbjørn Tuften

John Geir Sperle

Inge Teigen

Oddstein Haugen
banksjef

RESULTATREKNESKAP

Tal i heile kr 1000

	NOTE	2017	2016
Renteinntekter og liknande inntekter			
Renter av utlån til og krav på kredittinstitusjonar		1.374	1.466
Renter og liknande inntekter av utlån til kundar	2.4 - 7.2	87.153	84.145
Renter av obligasjonar og andre verdipapir		149	590
Sum renteinntekter og liknande inntekter		88.676	86.201
Rentekostnader og liknande kostnader			
Renter på gjeld til kredittinstitusjonar		3.110	3.607
Renter på innskot frå kundar		22.948	21.281
Renter på utstedte verdipapir		5.627	4.126
Andre rentekostnader og liknande kostnader	10	1.881	1.676
Sum rentekostnader og liknande kostnader		33.566	30.690
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNEKTER		55.110	55.511
Utbytte og andre inntekter av verdipapir med var. avkastning		7.534	7.744
Provisjonsinntekter og inntekter frå banktjenester			
Garantiprovisjon		610	618
Andre gebyr og provisjonsinntekter	1.2 - 9	12.146	12.103
Sum provisjonsinntekter og inntekter frå banktjenester		12.756	12.721
Provisjonskostnader og kostnader frå banktjenester		1.338	1.637
Netto vinst/tap av valuta og verdipapir klassifisert som omløpsmiddel			
Netto vinst/tap på aksjar		0	-391
Netto vinst/tap på obligasjonar		-68	171
Netto vinst/tap på valuta		430	350
Sum netto vinst/tap av valuta og verdipapir		362	130
Andre driftsinntekter	12	1.262	1.236
NETTO ANDRE DRIFTSINNEKTER		20.576	20.194
SUM DRIFTSINNEKTER		75.686	75.705

RESULTATREKNESKAP fort.

	NOTE	2017	2016
Løn og generelle administrasjonskostnader			
Personalkostnader	7 - 20	19.410	16.817
Administrasjonskostnader		12.013	12.378
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		31.423	29.195
Ordinære avskrivninger	6 - 12.1	1.561	2.302
Andre driftskostnader	12	3.598	3.661
SUM DRIFTSKOSTNADER		36.582	35.158
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT FØR TAP		39.104	40.547
Tap på utlån og garantiar	2.2	2.314	2.229
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og vinst/tap på verdipapir som er anleggsmidler			
Reversing av nedskrivning på anleggsaksjar		703	0
Gevinst sal anleggsaksjar		4.199	0
Sum reversering og vinst på langsiktige verdipapir		4.902	0
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT FØR SKATT		41.692	38.318
Skatt på ordinært resultat	13-14	8.844	8.619
RESULTAT FOR REKNESKAPSÅRET		32.848	29.699
Overføring og disponering av resultat for rekneskapsåret			
Til gåvefond	16	1.800	1.800
Til gåver	16	3.000	3.000
Overført til sparebankens fond	16	28.048	24.899
SUM DISPONERINGAR		32.848	29.699

BALANSE

Tal i heile kr 1000

NOTE 31.12.2017 31.12.2016

EIGEDLAR

Kontantar og fordringar på sentralbanken	13	69.200	47.616
Utlån til og fordringar på kredittinstitusjonar			
Utlån og fordringar utan avtalt løpetid	13	67.749	70.775
Utlån og fordringar med avtalt løpetid		69.056	70.702
Sum netto utlån og fordringar på kredittinstitusjonar		136.805	141.477
Utlån til og fordringar på kundar			
Kassa-/drifts- og brukskredittar		260.956	254.019
Byggelån		67.677	103.971
Nedbetalingslån		2.497.842	2.357.141
Sum utlån og fordringar på kundar før nedskrivning	2-7-13	2.826.475	2.715.131
- Nedskrivning på individuelle utlån	2	-4.150	-5.405
- Nedskrivning på grupper av utlån	2	-18.300	-17.600
Sum netto utlån og fordringar på kundar		2.804.025	2.692.126
Sertifikat og obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning			
Obligasjonar utstedt av det offentlege	4	0	0
Sertifikat og obligasjonar utstedt av andre		20.143	12.800
Sum sertifikater, obligasjonar og andre renteberande verdipapir med fast avkastning		20.143	12.800
Aksjar, andelar og verdipapir med variabel avkastning	5		
Pengemarknads- og obligasjonsfond		265.824	234.618
Aksjar, andelar og grunnfondsbevis		72.531	66.489
Aksjefond		9.671	9.671
Sum aksjar, andelar og verdipapir med variabel avkastning		348.026	310.778
Sum immaterielle eigedelar			
Utsett skattefordel		5.488	4.943
Sum immaterielle eigedelar	15	5.488	4.943
Varige driftsmidlar			
Maskinar, inventar og transportmidlar	6	2.950	3.465
Bygningar og anna fast eigedom	6-12	3.341	3.734
Sum varige driftsmidlar		6.291	7.199
Forskotsbetalte ikkje påløpte kostandar og opptente ikkje mottekne inntekter			
Pensjonsmidlar		20.169	18.837
Andre forskotsbetalt ikkje påløpte kostandar	1.2	8.246	6.170
Sum forskotsbetalte ikkje påløpte kostandar og opptente ikkje mottekne inntekter		28.415	25.007
SUM EIGEDLAR		3.418.393	3.241.946

BALANSE fort.

Tal i heile kr 1000

	NOTE	31.12.2017	31.12.2016
GJELD OG EIGENKAPITAL			
GJELD			
Gjeld kredittinstitusjonar			
Gjeld med avtalt løpetid	10	180.000	175.000
Sum gjeld kredittinstitusjonar		180.000	175.000
Innskot frå kundar			
Innskot utan avtalt løpetid	10	1.617.713	1.595.304
Innskot med avtalt løpetid		832.985	785.094
Sum innskot frå kundar		2.450.698	2.380.398
Gjeld stifta ved utsteding av verdipapir	10	319.987	249.594
Anna gjeld	8-3	15.684	15.435
Påløpte kostnader og forskotsbetalte inntekter	1.2-13	8.207	8.823
Avsetjing til forpliktingar			
Nedskrivning på garanti		127	0
Pensjonsforplikting	20	14.180	13.035
Sum avsetjing til forpliktingar		14.307	13.035
SUM GJELD		2.988.883	2.842.285
EIGENKAPITAL:			
Gåvefond		18.700	16.900
Sparebankens fond	17- 18	410.810	382.761
SUM EIGENKAPITAL		429.510	399.661
SUM GJELD OG EIGENKAPITAL		3.418.393	3.241.946
POSTAR UTANOM BALANSEN:			
Garantiansvar	3 - 7.2	35.965	29.501
Pantsetjingar	3	50.331	50.331
Lån overført til Verd Boligkreditt AS	3	576.881	515.190

Gaupne, 31.12.2017 / 16.02.2018

I styret for LUSTER SPAREBANK

Bjarne Venjurn
leiar

John Geir Sperle

Ove Nyland
nestleiar

Inge Teigen

Torbjørn Tuften

Oddstein Haugen
banksjef

I tilknytning til rekneskapen er det i notane nedanfor gjeve nokre kommentarar til dei enkelta tala. Notane er nummererte, og det er teke med tilvising til desse i rekneskapen.

1 Generelle rekneskapsprinsipp

Banken sitt årsoppgjer er utarbeidd i samsvar med gjeldande lover og reglar for sparebankar og god rekneskapsskikk.

Det er under den enkelte note til rekneskapen nærare gjort greie for dei prinsippa ein har nytta, med tilvising til dei enkelte rekneskapspostane.

Alle tal er i kr 1.000 så sant det spesifikt ikkje er oppgjeve noko anna.

1.1 Konsolidering, konsernrekneskap

Det er ikkje utarbeidd konsernrekneskap då dette i ubetydeleg grad ville avvike frå morselskapet sin rekneskap. Vi viser til rekneskapstala frå selskapa Gaupne Forretningsbygg ANS og Luster Sparedrift AS i notane 12 og 14.

1.2 Periodisering

Renter og provisjon vert tekne inn i resultatrekneskapen etterkvart som dei vert opptente som inntekter eller kjem til som kostnader.

Forskotsbetalte inntekter og tilkomne ikkje betalte kostnader vert periodierte og vert førde som gjeld i balansen.

Opptente ikkje betalte inntekter vert inntektsførde som tilgodehavande i balansen.

Utbytte av aksjar og grunnfondsbevis vert inntektsførde når dei vert mottekne.

Gebyr og provisjonar vert inntektsførde etterkvart som dei er opptente. Gebyr ved låneopptak overstig ikkje dei direkte kostnadane ved etablering av engasjementet, og er difor ikkje periodiserte over lånets løpetid.

2 Utlån, garantiar, nedskrivningar og tap

2.1 Generelt

Utlån i rekneskapen ved første gongs måling vert bokført til pålydande verdi. I perioden etter førstegongs måling vert verdi vurdert til amortisert kost etter effektiv rentemetode som eit uttrykk for verkeleg verdi på lånet. Dersom det føreligg objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, er låna nedskrivne. Nedskrivningssum vert utrekna som skilnad mellom balanseført verdi og noverdi av framtidige kontantstraumar utrekna etter levetid på lånet. Nedskrivning er klassifisert som tapskostnad. Renteinntekter vert førde i resultatet etter effektiv rentemetode.

Alle engasjement som er misleghaldne, større næringslivsengasjement og andre engasjement av spesiell karakter, er gjennomgådde og tapsvurderte. Tapsnedskrivningar av denne kategorien er førte som nedskrivning på individuelle lån i banken sin rekneskap. Det er i tillegg føreteke nedskrivningar for pårekelege tap på grupper av lån som kan inntreffe på engasjement som følgje av vanskelege tider og for bestemte bransjar og næringar utan at tapa i dag kan knytast til bestemte kundar. Nedskrivningar etter denne kategorien er førte som nedskrivningar på grupper av lån.

Eit engasjement vert rekna som uordna når kunden ikkje har betalt forfalne terminar på lån innan 90 dagar etter forfall. Tilsvarende reknar vi rammekredittar for misleghaldne når konto har stått overtrekt i 90 dagar eller lengre.

Når vi føretek nedskrivning på individuelle lån vert inntektsføring av renter og provisjonar stoppa på heile eller delar av det tapsutsette engasjementet. Rentene vert etter dette ført i resultatet etter effektiv rentemetode.

2.2 Tap på utlån og garantiar

	2017	2016
Endring i individuelle tapsnedskr. og amortisering	-750	-1.931
Endring i nedskrivning på grupper av lån	700	3.800
Konstaterte tap i året på engasjement med tidl. nedskrivningar	934	477
Konstaterte tap i året på engasjement utan tidl. nedskrivningar	1.413	31
Inngang på tidlegare konstaterte tap	-109	-148
Netto kostnadsført vedk. tap på utlån pr. 31.12	2.188	2.229
Endring i individuelle tapsnedskr. på garantiar	126	0
Kostnadsført tap på utlån, garantiar, obligasjonar pr. 31.12	2.314	2.229

2.3 Risikoklassifisering og kredittrisiko

2.3.1 Risikoklassifisering

Banken nyttar eit risikoklassifiseringssystem for kreditt engasjement. Vi klassifiserer alle engasjement i risikoklassane A til K, der A er best og K er misleghaldne engasjement. Med utgangspunkt i dei 11 risikoklassane vert engasjementa delt inn:

- Risikoklasse A - D: Låg risiko
- Risikoklasse E - G: Middels risiko
- Risikoklasse H - J: Høg risiko
- Risikoklasse K: Kundar med misleghald / ikkje kredittverdige

Omgrepet risikoklasse avspeglar berre kunden si beteningsevne. I kredittvurderingsprosessen tek ein difor alltid ta omsyn til realisasjonsverdien av eventuelle sikkerheiter.

Tabellen under viser kva tapsavsetjingar inkl. attendeførde renter og amortisering som er føretekte i dei ulike gruppene. Engasjement er sum av brutto utlån, garantiar og unyttta trekkrettar og inkl. opptente renter.

	2017	2017	Ind. tapsnedsk., attf. renter og amort.	2016	2016	Ind. tapsnedsk., attf. renter og amort.
Næringsliv:						
Låg risiko	475.670	58,4 %		483.242	61,4 %	
Middels risiko	246.648	30,3 %		221.604	28,1 %	
Høg risiko	92.688	11,4 %	3.306	82.614	10,5 %	3.293
Sum	815.006	22,2 %	3.306	787.460	22,6 %	3.293
Off. og finansiell sektor:						
Låg risiko	34.327	95,8 %		73.283	97,7 %	
Middels risiko	1.520	4,2 %		1.697	2,3 %	
Høg risiko	0	0,0 %	0	0	0,0 %	0
Sum	35.847	1,0 %	0	74.980	2,2 %	0
Personkunder:						
Låg risiko	2.492.792	88,3 %		2.223.098	84,7 %	
Middels risiko	306.269	10,9 %		367.102	14,0 %	
Høg risiko	23.123	0,8 %	2.318	33.821	1,3 %	4.225
Sum	2.822.184	76,8 %	2.318	2.624.021	75,3 %	4.225
Sum totalt	3.673.037	100,0 %	5.624	3.486.461	100,0 %	7.518

Det er knytt uvisse til vurderinga av framtidige tap på utlån og garantiar til næringslivet.

Ved årskifte utgjorde kostnadsførte tap på utlån 0,08 % av brutto utlån.

Tabellen over viser at risikoen i næringslivsportefølja har gått litt opp medan for personkundeportefølja har den gått litt ned, samanlikna med 2016

2.3.2 Kredittrisiko

Under følger ei oversikt over aldersfordelt forfalte, men ikkje nedskrevne engasjement pr. 31.12.2017

	31 - 60 dagar	61 - 90 dagar	Over 90 dagar	Totalt
Personmarked	3.338	1	67	3.406
Næringsliv	1.265	0	8.050	9.315
Sum utlån, garantiar m.m.	4.603	1	8.117	12.721

Under følger ei oversikt over brutto utlån pr. 31.12.2017 fordelt etter trygd:

Utlån med pant i bustad	2.052.625
Utlån med pant i anna trygd	743.363
Utlån til offentleg sektor	23.412
Utlån utan trygd	7.075
Ansvarleg lånekapital	0
Sum	2.826.475

2.4 Tapsnedskrivningar

2.4.1 Nedskrivning på individuelle lån

	2017	2016
Individuell nedskrivning til dekning av tap på utlån og garantiar 1/1	5.073	7.165
Konstatert tap i perioden på utlån der det tidlegare er førteke individuell nedskrivning	-944	-430
Auka individuelle tapsnedskrivningar i perioden	700	20
Nye individuelle tapsnedskrivningar i perioden	925	1.144
Attendeføring av individuelle tapsnedskrivningar i perioden	-1.602	-2.827
A) Nedskrivning før amortisering på individuelle lån og garantiar 31.12	4.152	5.073
Amortisering på tapsmerka utlån		
Amortisering 1.1 omrekna (brutto)	332	779
Resultatført effekt av amortisering under renter	-504	-604
Nye amortiseringar	103	186
Netto endring amortisering tidlegare nedskrive	194	-28
B) Amortisering 31.12	125	332
C) Nedskrivning på garanti (oppført som gjeld i balansen)	127	0
A+B-C) Sum nedskrivning og amortisering pr 31.12	4.150	5.405

2.4.2 Nedskrivning på grupper av lån

	2017	2016
Nedskrivning på grupper av lån 1/1	17.600	13.800
Nedskrivning på grupper i perioden til dekning av tap på utlån	700	3.800
Nedskrivning av grupper av lån 31.12	18.300	17.600

2.4.3 Nedskrivning av garantiar og unytta kredittar	2017	2016
Nedskrivning på garantiar og unytta kredittar 1.1	0	0
Endring nedskrivning i perioden til dekking av tap på garantiar og unytta kredittar	127	0
Nedskrivning til dekking av tap på garantiar og unytta kredittar 31.12.	127	0

2.4.4 Ikkje inntektsførte renter utlån	2017	2016
Påløpne, ikkje inntektsførte renter 1.1	3.087	2.396
Årets inntektsføring av tidlegare års renter	-128	-169
Tidlegare attendeførte renter på konstaterte tap	-156	-13
Netto årets påløpne ikkje inntektsførte renter på tapsutsette lån	1.188	874
Påløpne ikkje inntektsførde renter 31.12	3.991	3.087

2.5 Fordeling utlån og garantiar

Geografisk fordeling	Brutto utlån		Garantiar	
	2017	2016	2017	2016
Kundar i Luster	1.316.433	1.313.642	17.548	17.802
Kundar i resten av Sogn og Fjordane	354.947	339.273	6.484	5.621
Kundar utanfor Sogn og Fjordane	1.155.095	1.062.218	6.102	6.077
Sum utlån og garantiar	2.826.475	2.715.133	30.135	29.500

2.6 Brutto utlån til kundar - verkeleg verdi

Utlån til kundar er delt inn i følgjande portefølje:

	2017	2016
Lån med flytande rente	2.580.804	2.454.008
Fastrentelån ordinære	134.815	142.655
Fastrentelån relatert til 3 mnd nibor	110.856	118.468
Sum portefølje	2.826.475	2.715.131

Det er ikkje gjort noko vurdering av verkeleg verdi på utlån utanom for misleghaldne og tapsutsette engasjement. Dette utifrå ei vurdering av at den balanseførde verdien er ei rimeleg tilnærming til verkeleg verdi. Lån med kort rentebinding utgjør ca 95 % av brutto utlån (lån med flytande rente og fastrentelån relatert til nibor), og for desse er balanseført verdi tilnærma lik verkeleg verdi. Vi gjev fastrentelån på 3 og 5 år. Gjennomsnittrenta vi har gitt på desse utlåna ligg på ca. 2,8 %. Då marknadsrenta på desse løpetidene pr. 31.12.2017 låg på ca. 1,5 til 2,0 %, ligg verkeleg verdi på desse utlåna i nærleiken av den bokførte verdien.

Innteksførde renter på utlån der det er føreteke nedskrivningar

	2017	2016
Rente og provisjonsinntekter tapsmerka lån	1.538	1.492
+/- Amortisering tapsmerka lån	504	604
+/- Tilbakeførte renter	-1.188	-875
= Innteksførde renter på lån med nedskrivningar	853	1.220

2.7 Misleghaldne og tapsutsette utlån og garantiar

	2017	2016	2015	2014	2013
Lån der inntektsføring av renter er stoppa	23.106	25.252	21.831	25.829	33.293
Misleghaldne engasjement > 90 dg	28.557	18.955	35.327	29.148	36.999
individuelle tapsnedskrivningar på desse	3.492	4.090	7.065	8.341	8.756
avsetning amortisering på desse	75	159	779	321	1.009
attendførde renter på desse	1.347	2.113	1.466	2.560	1.972
Netto misleghaldne lån etter nedskrivningar	23.643	12.593	26.017	17.926	25.262
Tapsutsette, ikkje misleghaldne eng. med individuelle nedskrivningar	3.540	7.222	130	0	271
individuelle tapsnedskrivningar på desse	660	983	100	0	167
avsetning amortisering på desse	50	173	0	0	0
attendførde renter på desse	0	0	0	0	76
Netto tapsutsette engasjement med individuelle nedskrivningar	2.830	6.066	30	0	28

2.8 Fordeling utlån på sektor og næring

Tal i mill kr	Brutto utlån		Garantiar		Unytta trekkrettar		Misleghaldne engasjement		Andre tapsutsette engasjement		Indivi. Tapsneds. inkl. attf renter og amort	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
	Personkunder	2.090	1.954	0,0	0,0	113,3	116,3	3,8	6,7	3,5	7,2	2,3
Kommunar	23	26	0,1	0,1								
Finans og andre sektorar utanom næring	1	1	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Næringar:												
Primærnæring	103	88	0,0	0,0	11,4	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri, bygg og anlegg	151	129	17,0	12,0	22,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varehandel, hotell og restaurantdrift	115	112	9,3	6,0	16,0	16,8	3,2	0,4	0,0	0,0	0,5	0,2
Eigedomsdrift og forr.messig tenesteyting	308	367	5,7	6,5	19,9	17,5	21,5	11,4	0,0	0,0	2,8	2,7
Transport og tenesteytande ellers	35	38	2,4	3,3	1,6	4,3	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Sum næring	712	734	34,4	27,8	70,9	60,7	24,7	12,2	0,0	0,0	3,3	3,3
Sum utlån	2.826	2.715	36,0	29,4	184,2	177,0	28,5	18,9	3,5	7,2	5,6	7,5

2.9 Garantiar

Samla garantiansvar ved utgangen av året fordeler seg slik

	2017	2016
Betalingsgarantiar	14.914	12.680
Kontraktsgarantiar	14.720	10.167
Skattegarantiar	1.600	2.200
Lånegarantiar	480	160
Anna garantiansvar	4.251	4.294
Samla garantiansvar overfor kunder	35.965	29.501
Garanti overfor Verd Boligkreditt AS	5.768	5.152
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond	0	0
Sum	41.733	34.653

Banken har i tillegg gjeve garanti for drift av dotterselskapet Luster Sparedrift AS. Det er ikkje gjeve garantiar for lån i utanlandsk valuta pr 31.12.2017.

Verd Boligkreditt AS

Luster sparebank har saman med andre bankar etablert Verd Boligkreditt AS. Banken har adgang til å overføre lån sikra innanfor 75 % av bustadverdi til Verd boligkreditt AS. Av overførte beløp skal banken finansiere minst 15 %. Luster Sparebank har ansvar for uteblitt terminbeløp, tapsavsetnader og tap som måtte oppstå på lån banken har overført til Verd Boligkreditt AS, men slik at Luster Sparebank sitt totale ansvar i løpet av eit driftsår er avgrensa til 1 % av det gjennomsnitlege volumet av lån som banken har i foretaket. Pr 31.12.2017 hadde Luster Sparebank overført kr 576,9 millionar til Verd Boligkreditt AS. Garantien til Verd blir estimert til 5,768 millionar kr.

3 Finansiell risiko

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko - restløpetid for hovedpostane i balansen

2017	Sum	Utan rest					
		løpetid	inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år
Eigendelar							
Kontantar og innskot i Norges Bank	69.200		69.200				
finansinstitusjonar	136.805		67.579			69.226	
Utlån til kundar	2.826.475	333.407	10.590	21.442	104.632	493.904	1.862.500
Obligasjonar	20.143					20.143	
Individuelle tapsnedskrivningar	-4.150				-176	-833	-3.141
Nedskrivning på grupper av lån	-18.300						-18.300
Aksjar og fond	348.090	69.726	276.683			1.681	
Andre eigendelar	40.130	26.413	7.426			2.950	3.341
Sum eigendelar	3.418.393	429.546	431.478	21.442	104.456	587.071	1.844.400
Gjeld og egenkapital							
avtalt løpetid	180.000			55.000		125.000	
Obligasjonsgjeld	319.987				69.997	249.990	
Innskot frå kundar	2.450.698		2.295.229	22.794	31.563	500	100.612
Anna gjeld	38.198		4.897	5.557	13.564		14.180
Eigenkapital	429.510	429.510					
Sum gjeld og egenkapital	3.418.393	429.510	2.300.126	83.351	115.124	375.490	114.792
Netto likviditetseksposering, på balansepostar	0	36	-1.868.648	-61.909	-10.668	211.581	1.729.608
2016							
	Sum	Utan rest					
		løpetid	inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år
Eigendelar							
Kontantar og innskot i Norges Bank	47.616		47.616				
finansinstitusjonar	141.477		70.679		1.650	69.148	
Utlån til kundar	2.715.131	360.637	11.995	21.334	104.192	479.137	1.737.836
Individuelle tapsnedskrivningar	12.800			2.000	4.000	6.800	
Nedskrivning på grupper av lån	-5.405				-243	-1.116	-4.046
Obligasjonar	-17.600						-17.600
Aksjar og fond	310.778	58.947	248.075			3.756	
Andre eiedelar	37.149	23.781	6.169			3.465	3.734
Sum eigendelar	3.241.946	443.365	384.534	23.334	109.599	561.190	1.719.924
Gjeld og egenkapital							
avtalt løpetid	175.000				65.000	110.000	
Obligasjonsgjeld	249.594				50.000	199.594	
Innskot frå kundar	2.380.398		2.227.554	26.522	33.498	1.396	91.428
Anna gjeld	37.293		5.157	7.979	11.122		13.035
Eigenkapital	399.661	399.661					
Sum gjeld og egenkapital	3.241.946	399.661	2.232.711	34.501	159.620	310.990	104.463
Netto likviditetseksposering på balansepostar	0	43.704	-1.848.177	-11.167	-50.021	250.200	1.615.461

Dei spesifiserte eigendel- og gjeldspostane lyder i si heilheit på norske kroner.

Renterisiko

Renterisiko - tidspunkt fram til avtalt/sansynleg endring av rentevilkår

<i>Eigedelar</i>	Sum	Utan rest					
		løpetid	inntil 1 mnd	1 - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år
Kontantar og innskot i Norges Bank	69.200		69.200				
Utlån til og fordr. På finansinstitusjonar	136.805		120.605	10.800		5.400	
Utlån til kundar	2.826.475			2.691.660		110.330	24.485
Obligasjonar	20.143			20.143			
Individuelle tapsnedskrivningar	-4.150			-4.150			
Nedskrivning på grupper av lån	-18.300	-18.300					
Andre eigedelar	388.220	388.220					
Sum eigedelar	3.418.393	369.920	189.805	2.718.453	0	115.730	24.485
<i>Gjeld og egenkapital</i>							
avtalt løpetid	180.000			180.000			
Obligasjonsgjeld	319.987		139.997	179.990			
Innskot frå kundar	2.450.698		408.680	2.009.955	31.563	500	
Anna gjeld	38.198	38.198					
Eigenkapital	429.510	429.510					
Sum gjeld og egenkapital	3.418.393	467.708	548.677	2.369.945	31.563	500	0
Netto renteesponering på balansepostar	0	-97.788	-358.872	348.508	-31.563	115.230	24.485

4 Obligasjonar og sertifikat og andre renteberande verdipapir

4.1 Omløpsobligasjonar og sertifikat

	Risikovekt	2017	2016
Stats- og statsgaranterte	0 %	0	0
Obligasjonar med fortrinnsrett	10 %	20.183	0
Kommunar og finansføretak	20 %	0	12.800
Øvrige obligasjonar	100 %	0	0
Kursregulering		-40	0
Sum omløpsobligasjonar og sertifikat		20.143	12.800

Gjennomsnittleg rente på behaldninga pr. 31.12.2017 er 1,5 % rekna som årleg nominell avkastning i høve til kostpris på papira. Obligasjonane er vurderte til lågaste av marknadsverdi og kostpris for heile behaldninga sett under eitt (porteføljesyntesvurdering).

I balansen er dette gruppert på følgande måte

	2017	2016
Obligasjonar utstedt av det offentlege	0	0
Obligasjonar med fortrinnsrett	20.183	0
Finansforetak	0	12.800
Øvrige obligasjonar	0	0
Kursregulering	-40	0
Sum obligasjonar, sertifikat og andre renteberande papir	20.143	12.800

4.2 Pengemarknadsfond og obligasjonsfond

Fond	2017	2016
Holberg Likviditet 20	0	5.108
Fondsforvaltning pluss PM	10.706	10.533
DNB Likviditet (IV)	20.014	0
Holberg Obligasjon Norden	9.002	0
Holberg OMF	11.414	0
Odin Pengemarked	10.006	0
Pareto Likviditet	5.191	0
DNB Global Treasury	50.665	50.331
DNB European Coverd Bonds	79.026	119.960
DNB OMF	69.800	48.686
Sum pengemarknads og obligasjonsfond	265.824	234.618

5 Aksjar, aksjefond og egenkapitalbevis

Omløpsaksjar og aksjefond er vurderte til det lågaste av kostpris og verkeleg verdi (verkeleg verdi = marknadsverdi 31.12.2017). For å redusere risikoen har banken spreidd sine investeringar over fleire selskap. På bakgrunn av dette er omløpsaksjar vurdert kvar for seg medan aksjefond er vurdert etter porteføljepriippet.

Børsnoterte omløpsaksjar

Aksjer og egenkapitalbevis	Org.nr.	Eigarandel	Antall	Bokført verdi	Marknads verdi
Gjensidige Forsikring ASA	995.568.217	Uvesentleg	11.193	996	1.734
Sparebank 1 Nord-Norge	952.706.365	Uvesentleg	72.105	2.099	4.489
Sparebanken Vest	832.554.332	Uvesentleg	10.000	686	1.013
Sum				3.781	7.236
Kursreguleringskonto				0	
Bokført verdi børsnoterte omløpsaksjar				3.781	

Børsnoterte anleggsaksjar og egenkapitalbevis

	Org.nr.	Eigarandel	Antall	Bokført verdi	Marknads verdi
Indre Sogn Sparebank	837.897.912	1,20 %	7.600	620	620
DNB ASA	981.276.957	0,000022 %	31.884	841	8.188
Sum børsnoterte anleggsaksjar og egenkapitalbevis				1.461	8.808

Andre anleggsaksjar og egenkapitalbevis

	Org.nr.	Eigarandel	Antall	Bokført verdi
Balder Betaling SA	918.693.009	0,78 %	156	1.055
Eiendomskreditt AS	979.391.285	3,23 %	99.222	10.149
Kredittforening for Sparebanker (grunnf.bevis)	986.918.930	0,92 %	460	474
Fjord Invest AS	983.527.893	1,80 %	2.300	157
Luster Energiverk AS	933.297.292	15,69 %	1.359	11.019
Fjord Invest Sørvest AS	990.311.528	2,40 %	1.684.900	0
Fjord Invest industri AS	989.668.315	1,80 %	2.300	0
Frende Holding AS	991.410.325	0,54 %	36.763	4.580
Norne Eierselskap AS	992.881.461	0,77 %	1.374.465	596
Verd Boligkreditt AS	994.322.427	6,60 %	24.665	25.141
Brage Finans AS	995.610.760	1,35 %	1.060.109	8.977
Haugesund Sparebank	837.895.502	2,29 %	28.600	3.003
Lerum Brygge AS	918.064.907	5,00 %	2.000	1.000
Skudnes & Aakra Sparebank	937.896.670	0,89 %	8.000	832
Andre selskap				106
Sum andre anleggsaksjar og egenkapitalbevis				67.089

Datterselskap	Org.nr.	Eigarandel	Antall	Bokført verdi
Luster Sparedrift AS	957.714.455	100,00 %	100	200

Langsiktig aksje er her sett til kostpris fråtrekt nedskrivning, dersom marknadsværdi er vurdert lågare.

Samandrag aksjar og grunnfondsbevis	Bokført verdi
Børsnoterte omløpsaksjar	3.781
Børsnoterte anleggsaksjar og grunnfondsbevis	1.461
Andre anleggsaksjar	67.089
Datterselskap	200
Sum aksjar og grunnfondsbevis	72.531

Aksjefond	Org.nr.	Eigarandel	Antall	Bokført verdi	Marknads verdi
Skagen Vekst	879.876.052		1.400,7	3.382	3.433
Skagen Global	979.876.106		2.836,4	1.270	3.307
Skagen Kon Tiki	984.305.141		2.606,0	1.269	3.282
DnB Navigator (II)	977.226.600		232,7	250	866
DnB Global	971.582.774		611,1	1.000	2.784
DnB Norden	938.545.456		423,8	500	1.127
DnB Europa	979.889.941		4.767,5	500	680
Odin Norden C	980.146.561		322,0	500	828
Odin Europa C	981.177.649		3.863,4	500	778
Odin Emerging Markets C	981.177.835		2.523,2	500	771
Sum aksjefond				9.671	17.856

6 Spesifikasjon av driftsmidler

	Maskiner og inventar	Program vare	Fritids eigendom	Andel bygg	Sum
Kostpris 1.1	10.281	4.214	4.176	10.731	29.402
Tilgang	184	469	0	0	653
Avgang	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12	10.465	4.683	4.176	10.731	30.055
Akkumulerte avskrivningar 1.1	7.048	3.982	1.495	9.677	22.202
Avgang akkumulerte avskrivningar	0	0	0	0	0
Årets avskrivningar	866	302	95	297	1.561
Akkumulerte avskrivningar 31.12	7.914	4.284	1.590	9.974	23.763
Bokført verdi 31.12	2.551	399	2.585	756	6.291

I årsregnskapet framkjem dette slik:

Maskiner inventar og transportmidlar	2.551	399			2.950
Bygningar og anna fast eigedom			2.585	756	3.341

Avskrivingsprosent	10-33 %	33 %	5 %	5 %
--------------------	---------	------	-----	-----

Bankbygget er organisert i eit ansvarleg selskap der Luster Sparebank eig 98%. Luster Sparebank sin andel av bygget er teke inn i rekneskapet og presentert som driftsmiddel.

7 Opplysningar vedrørende tilsette og tillitsmenn

7.1 Løn m.v.

Ved utgangen av året hadde vi 27 fast tilsette i banken. Omrekna til årsverk tilsvarer dette, saman med vikariat og ekstrahjelp i løpet av året, til saman 21,3 årsverk. I 2016 hadde banken 20,2 årsverk. Samla bokført løn var i 2017 kr 13,4 mill.

Honorar og tapt arbeidsforteneste til styret er bokført med kr 221.234,-.
Godtgjersle til forstandarskapet og andre tillitsvalde er bokført med kr 47.400,-.

Løn til banksjef er utbetalt med kr 1.342.337,-. Verdien av skattepliktige natural-lytingar er kr 24.159,-. Skattefri utgiftsgodtgjersle (inkludert bilgodtgjersle) er dekkja med kr 50.729,-. Banksjefen er medlem av ordinær kollektiv pensjonsavtale. Her er det innbetalt kr 214.280,- I tillegg har banksjefen eigen pensjonsavtale. Banksjef har forplikta seg til å stå i stillinga til fylte 65 år. I 2017 er det kostnadsført kr 462.000,- i samband med denne avtalen.

Godtgjersle til revisor er kostnadsført med kr 357.063,- og fordeler seg med kr 280.000 på revisjon og kr 77.063,- vedrørende andre attestasjonstjenester og rådgjeving. I og med banken ikkje har fradragsrett, er summene inkludert meirverdiavgift.

7.2 Lån og garantiar tilsette

Lån til banksjef pr 31.12.2017 er kr 2 mill. Lån til resten av personalet er bokført med kr 41,1 mill. Personallåna har for det meste lågare rente enn ordinære marknadslån. Dette utgjer ei rente-subsidiering, og differanse mellom lånerente og den rentesats som gjev grunnlag for fordelsbeskatning av tilsette har i 2017 vore kr 109.471,-. Rentesubsidieringa er ikkje bokført, men påverkar banken sin rentenetto. I samsvar med gjeldande lov skal styret godkjenne trygd for lån ytte til tillits-/tenestemenn.

7.3 Lån, garantiar og honorar tillitsvalde pr 31.12.2017

	Lån og garantiar 2017	Ytelse 2017
Styreleiar	10	107,5
Styremedlem nr 1	3.148	37,3
Styremedlem nr 2	1.475	42,0
Styremedlem nr 3	3.934	42,6
Styremedlem nr 4	-	6,3
Sum andre styremedlemmar	8.557	128,2
Leiar av forstandarskapet	0	18,0
Totalt andre medlemmar av forstandarskapet	17.484	29,4

7.4 Spesifikasjon løn, pensjon og sosiale kostnader

	2017	2016
Løn og honorar	12.813	11.674
Pensjonskostnader	2.799	2.054
Bonus	854	730
Arbeidsgivaravgift og finansskatt	2.053	1.595
Andre sosiale kostnader	891	764
Sum personalkostnader	19.410	16.817

8 Provisjon og andre inntekter frå banktenester

Posten provisjons/ andre inntekter frå banktenester i resultatrekneskapen er samansett slik:

	2017	2016
Garantiprovisjon	610	618
Betalingsformidling	4.480	5.247
Provisjon Forsikring	2.480	3.227
Provisjon verdipapirfond	1.442	1.316
Provisjon leasing	348	94
Anna drift	443	469
Verd Boligkreditt AS	2.953	1.750
Sum bokført	12.756	12.721

9 Husleige

Leige for banken sine kontorlokale og Bank i butikk er bokført med kr 1.353.457,-. I Gaupne leiger banken hjå Gaupne Forretningsbygg ANS. Leiga er utgiftsført med kr 1.151.475. Vi framleiger ein liten del av lokala. Leigeavtalen vert no fornya for eitt år om gongen. Banken eig 98 % av bygget. Luster Sparedrift AS eig dei resterande 2 %.

Note 10 Gjeld

Gjennomsnittleg rente gjeld

	Bokført gjeld pr 31.12.17	Rente
Lån frå andre kredittinstitusjonar (kredittforeningen) med avtalt løpetid- <i>eff.rente pr 31.12.17</i>	180.000	1,54 %
Innskot frå kundar - <i>gjennomsnittleg effektiv rente i 2017</i>	2.450.698	0,95 %

Gjeld til kredittinstitusjonar med avtalt løpetid

	Opptak	Forfall	Rente	2017	2016
Kredittforeningen	28.04.2015	27.02.2018	3 mnd nibor + 0,52 %	0	30.000
Kredittforeningen	20.11.2015	29.09.2017	3 mnd nibor + 1,17 %	0	35.000
Kredittforeningen	24.04.2015	29.09.2017	3 mnd nibor + 0,46 %	0	30.000
Kredittforeningen	01.10.2015	27.02.2018	3 mnd nibor + 1,12 %	25.000	25.000
Kredittforeningen	28.04.2015	27.02.2018	3 mnd nibor + 0,51 %	30.000	30.000
Kredittforeningen	14.09.2016	17.09.2019	3 mnd nibor + 0,89 %	25.000	25.000
Kredittforeningen	23.11.2017	09.12.2019	3 mnd nibor + 0,50 %	35.000	0
Kredittforeningen	10.02.2017	10.02.2020	3 mnd nibor + 0,75 %	30.000	0
Kredittforeningen	23.11.2017	17.09.2021	3 mnd nibor + 0,73 %	35.000	0
Sum gjeld til kredittinsitusjonar				180.000	175.000

Gjeld stifta ved utsending av verdipapir

ISIN-nr	Opptak	Forfall	Rente	2017	2016
NO0010709629	24.04.2014	24.04.2017	3 mnd nibor + 0,61 %	0	50.000
NO0010736945	21.05.2018	22.05.2018	3 mnd nibor + 0,51 %	70.000	100.000
NO0010736986	21.05.2015	21.05.2019	3 mnd nibor + 0,63 %	50.000	50.000
NO0010777055	20.20.2016	20.04.2020	3 mnd nibor + 0,98 %	80.000	50.000
NO0010785900	03.02.2017	03.02.2021	3 mnd nibor + 0,86 %	60.000	0
NO0010791643	27.04.2017	27.04.2021	3 mnd nibor + 0,82 %	60.000	0
Over/underkurs				-13	-406
Sum gjeld stifta ved utsending av verdipapir				319.987	249.594

Obligasjonslåna er notert på Nordic ABM. Låna har flytande rente og blir regulert kvar 3. månad.

Sikringsfondavgift

Finansforetakslova pålegg alle sparebankar å vere medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet pliktar å dekkje tap som innskytar har på smal innskot i ein bank med inntil kr. 2 mill. pr kunde pr bank. For 2017 er det betalt kr 1.738.351,- i avgift til Bankenes Sikringsfond. Ifølge brev frå Bankenes Sikringsfond er avgift

Anna gjeld	2017	2016
Betalbare skattar	9.509	9.450
Disponibelt for styret til gåveutdeling	2.904	1.989
Skuldig skattetrekk og mva	692	916
Leverandørgjeld	679	587
Interimskonti	1.900	2.493
Sum anna gjeld	15.684	15.435

11 Andelar

Gaupne Forretningsbygg ANS

Banken har 98 % eigarandel pr. 31.12.17

Gaupne Forretningsbygg ANS har sitt forretningskontor i Gaupne.

Postar Gaupne Forretningsbygg	2017 I banken sitt rekneskap	
Andel årsresultat før avskrivningar	1.069	Andre driftsinntekter
Avskrivningar andel bygg	281	Ordinære avskrivningar
Andel bygning	573	Bygningar
Andel netto fordring/gjeld	135	Andre krav
Andel dotterselskap	2017	2016
Eigenkapital pr. 1.1	4.166	4.295
Tilgang	0	0
Resultat før skatt	939	941
Utbetalt likviditetsoverskot	-1.067	-1.070
Andel egenkapital pr. 31.12	4.038	4.166
Meirverdi pr. 31.12	0	0
Andel tilknyttta selskap	4.038	4.166
Meirverdi pr 1.1	2.802	2.802
Tilgang kjøp	0	0
Sum meirverdi 31.12	2.802	2.802
Akkumulert avskrivning 1.1	2.802	2.802
Årets avskrivningar (10%)	0	0
Sum avskrivningar 31.12	2.802	2.802
Bokført meirverdi 31.12	0	0

På grunn av uvesentleg innverknad på tala er det ikkje utarbeida konsernrekneskap for 2017.

12 Dotterselskap

Luster Sparedrift A/S vart stifta i 1990. Selskapet er eit heileigd dotterselskap av Luster Sparebank. Aksjekapitalen er kr 200.000,- og er i banken sitt rekneskap pr. 31.12.2017 bokført til same beløp. Selskapet har sitt forretningskontor i Gaupne, med adresse Øyagata 2, 6868 Gaupne. Selskapet eig 2% andel i ANS Gaupne Forretningsbygg.

I banken sitt rekneskap kjem postane for dotterselskapet fram slik:

	2017	2016
Aksjar, andelar og grunnfondsbevis	200.000	200.000
Selskapet sitt innskot i banken	186.536	174.337
Rentekostnader	88	82

Hovudpostar frå resultatrekneskapen og balansen for Luster Sparedrift A/S:

	2017	2016
Sum driftskostnader = driftsresultat	-5.629	-4.524
Andel årsresultat Gaupne Forretningbygg ANS	19.175	19.201
Resultat før skattekostnader	13.634	14.759
Årsoverskot	9.994	10.702
Sum egedelar	340.271	330.677
Sum egenkapital	336.671	326.677

13 Utsatt skatt og skattefordel

Netto utsatt skattefordel er utrekna på grunnlag av dei mellombels skilnadene mellom rekneskapsmessige og skattemessige verdiane som eksisterte ved utgangen av rekneskapsåret.

Netto utsatt skattefordel er utrekna på følgjande måte:

	2017	2016	Endring
Positive mellombels skilnader:			
Vinst/tapskonto bygningar	63	79	-16
Avsetning til innskotsfond	1.239	1.172	67
Sum positive mellombels skilnader	1.302	1.251	51
Utsatt skatt	326	313	13
Negative mellombels skilnader:			
Rekneskapsmessige avsetjingar	925	110	815
Skattemessige mindreavskrivingar	7.985	7.714	271
Ekstraordinær nedskrivning leiligheter	165	165	0
Pensjonsforpliktingar	14.180	13.035	1.145
Sum negative mellombels skilnader	23.255	21.024	2.231
Utsatt skattefordel	5.814	5.256	558
Netto utsatt skattefordel	5.488	4.943	545

14 Årets skattar

	2017	2016
Inntektsskatt	8.809	8.650
Formuesskatt	700	800
Reduksjon/auke i utsatt skattefordel	-545	-183
For mykje avsatt tidligare år	-120	-648
Årets skattekostnad	8.844	8.619

Spesifikasjon av skilnaden mellom det rekneskapsmessige resultatet før skattar og årets skattepliktige inntekt:

	2017	2016
Rekneskapsmessig resultat før skattar	41.692	38.318
Endring i mellombels skilnader	1.975	514
Endring i permanente skilnader	-8.431	-4.231
Skattepliktig inntekt	35.236	34.601

SKATT (Betalbare skattar)

	2017	2016
Inntektsskatt	8.809	8.650
Formuesskatt	700	800
Betalbar skatt i balansen	9.509	9.450

15 Kapitaldekning

	2017	2016
Sparebankenes fond	410.810	382.761
Gåvefond	18.700	16.900
-Frådrag	-25.364	-18.864
Sum ansvarleg kapital (rein kjernekapital)	404.146	380.797
Engasjementskategoriar (vekta beløp)		
Stater og sentralbanker	0	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	4.691	17.610
Offentleg eigde foretak	15.577	9.082
Institusjoner	26.617	29.050
Foretak	107.338	103.637
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.435.038	1.350.124
Forfalte engasjementer	45.067	26.613
Obligasjoner med fortrinnsrett	8.889	5.022
Andeler i verdipapirfond	38.685	42.047
Egenkapitalposisjoner	77.250	73.150
Øvrige engasjementer	44.756	54.273
Berekningsgrunnlag kredittrisiko	1.803.908	1.710.608
Berekningsgrunnlag operasjonell risiko	137.180	132.834
Sum berekningsgrunnlag	1.941.088	1.843.442
Kapitaldekning		
Rein kjernekapital i % av sum berekningsgrunnlag	20,82 %	20,66 %
Krav til kapital		
Minimumskrav til ansvarleg kapital 8 % av sum berekningsgrunnlag	155.287	147.475
Ansvarleg kapital	404.146	380.797
Overskot av ansvarleg kapital	248.859	233.322
Herav rein kjernekapital som kan dekke bufferkrav	248.859	233.322
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer 2,5 %	48.527	46.086
Systemrisikobuffer 3 %	58.233	55.303
Motsyklisk buffer 2 % (1,5 % pr 2016)	38.822	27.652
Sum bufferkrav	145.582	129.041
Overskot rein kjernekapital	103.277	104.281

16 Eigenkapitalutvikling

	Gåvefond	Gåver	Sparebank- fondet	Sum
Saldo 01.01.	16.900	0	382.761	399.661
Utdeling til gåver	0	-3.000	0	-3.000
Disponering av overskot	1.800	3.000	28.049	32.849
Saldo 31.12	18.700	0	410.810	429.510

17 Ansvarlege lån

	2017	2016
Medlemsinnskot i Kredittforeningen for Sparebanker	5.400	6.900
Sum ansvarlege lån	5.400	6.900

Herav ansvarleg lånekapital i andre finansinst. (pålydande) 5.400 6.900

18 Pensjon

AFP-ordning

Tilsette i Luster Sparebank har rett til AFP. AFP-ordninga som gjeld frå og med 1. januar 2011 er å sjå på som ei bidragsbasert fleireforetaksordning, men rekneskapsførast som ei innskotsordning fram til det føreligg påliteleg og tilstrekkeleg informasjon slik at selskapet kan rekneskapsføre sin proposjonale del av pensjonskostnad, pensjonsforplikting og pensjonsmidlar i ordninga. Selskapet si forplikting etter den nye afp-ordninga er dermed ikkje balanseført som gjeld.

Gåvepensjon

Luster Sparebank har garantert dei ansatte 70 % av sluttlønn frå 62 til 67 år dersom dei går av med førtidspensjon. Dette vil seie at summen av AFP og gåvepensjon skal vere minst 70 % av sluttlønn. Den berekna forpliktinga knytt til gåvepensjonen utgjør om lag kr 7,8 millionar. Avtalen gjeld ikkje banksjef som har eigen avtale.

Pensjon banksjef

Det er etablert eigen pensjonsavtale for banksjef. Banksjef har rett og plikt til å gå av ved fylte 65 år. Iflg avtale skal banksjef ved fylte 65 år ha ein pensjonskapital på kr 6,8 mill som skal utbetales over 20 år. Det er i 2017 kostnadsført kr 462.000 i samband med denne avtalen.

Innskotsbaserte ordningar

Alle funksjonærar har innskotspensjon. Innskotsbaserte pensjonar er ordningar der selskapet forpliktar seg til å betale ein årleg premie. Den tilsette sin pensjon vil vere avhengig av innbetalte midlar og avkastninga på midlane. For selskapet er årets kostnad lik årets premie.

Pensjonskostnaden i 2017

Luster Sparebank har ein samla pensjonskostnad på kr 2.799 millionar i 2017. Pensjonskostnaden i 2016 var på kr 2.054 millionar. Luster Sparebank er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon og pensjonsordningane tilfredstillar krava i denne lova.

Pensjonskostnad

	2017	2016
Gåvepensjonsavtale	819	738
Estimatavvik gåvepensjon	-107	302
Pensjonsavtale banksjef	462	462
AFP	198	178
Pensjon over drift	4	28
Innskotsordning	1.204	1.137
Auke i innskotsfond som følge av omdanning frå bidrag til innskot	0	-998
Arbeidsgiveravgift	219	207
Netto pensjonskostnad	2.799	2.054

Pensjonsforplikting

	2017	2016
Estimert verdi av pensjonsforpliktingar	12.266	11.276
Arbeidsgiveravgift	1.914	1.759
Sum pensjonsforplikting	14.180	13.035

Økonomiske føresetnader for berekning av bidragsbasert pensjon

	2017	2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventa regulering av løn	2,50 %	2,50 %
Forventa auke av pensjonar under utbetaling	1,50 %	1,50 %
Forventa G-regulering	2,25 %	2,25 %
Uttaksrate gåvepensjon	70,00 %	70,00 %

Pensjonsmidlar

Gåvepensjon og pensjon banksjef er sikra med innskot i DNB Livsforsikring AS. Midlane er banken sin eigendom inntil dei kjem til utbetaling. I tillegg har banken eit innskotsfond som kan nyttas til å dekke innskot i Luster Sparebank sin innskotspensjonsordning.

På eigarsida i balansen framkjem desse midlande slik:

	2017	2016
Innskot i DNB Livsforsikring AS	18.929	17.665
Innskotsfond	1.240	1.172
Sum pensjonsmidlar	20.169	18.837

KONTANTSTRAUMANALYSE

	2017	2016
Resultat for rekneskapsåret	32.848	29.699
Avgang til bokført verdi driftsmidlar og anleggsaksjar	42.635	55.167
Endring nedskrivning anleggsaksjar	-703	427
Ordinære avskrivningar	1.560	2.302
Endring kursreguleringskonto og nedskrivning verdipapir	40	-49
Endring nedskrivning på grupper av lån	700	3.800
Endring spesifiserte tapsnedskrivningar på utlån	-1.255	-2.539
Endring pensjonsforplikting	-187	-959
Avsett til gåver	-3.000	-3.000
Tilført frå årets drift	72.638	84.848
Auke utlån til kundar	-111.344	-227.166
Auke innskot frå kundar	70.300	168.037
Auke utsett skattefordel	-545	-183
Auke / reduksjon øvrige fordringar	-2.076	-622
Reduksjon / auke kortsiktig gjeld	-238	2.305
A Netto likviditetsendring frå verksemda	28.735	27.219
Investering i varige driftsmidlar	-652	-38
Netto investering langsiktige verdipapir	-86.563	-83.159
B Netto likviditetsendring investeringar	-87.215	-83.197
Reduksjon/auke utlån til anna finansinstitusjon	4.671	69.593
Auke/reduksjon innskot frå anna finansinstitusjon	5.000	-30.000
Auke gjeld stifta ved utsteding verdipapir	70.393	230
C Netto likviditetsendring finansiering	80.064	39.823
A+B+C Sum endring likvider	21.584	-16.155
Likviditetsbeholdning 1. januar	47.616	63.771
Likviditetsbeholdning 31. desember	69.200	47.616
Netto endring likviditetsbeholdning	21.584	-16.155

Til generalforsamlinga i Luster Sparebank

Melding frå uavhengig revisor

Fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert Luster Sparebank sin årsrekneskap som viser eit overskot på kr 32 848 613. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2017, resultatrekneskap og kontantstraumoppstilling for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og notar til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir eit rettvisande bilete av selskapet si finansielle stilling per 31. desember 2017, og av resultatata og kontantstraumane for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane International Standards on Auditing (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne i Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen. Vi er uavhengige av selskapet slik det er krav om i lov og forskrift, og har oppfylt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Leiinga er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon omfattar årsmeldinga, men inkluderer ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår fråsegn om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje den ytterlegare informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom denne og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon er vi pålagde å rapportere det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Styret og daglig leiar sitt ansvar for årsrekneskapen

Styret og daglig leiar (leiinga) er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, og for at han gir eit rettvise bilete i samsvar med rekneskapslova sine reglar og god rekneskapskikk i Noreg. Leiinga er også ansvarleg for naudsynt intern kontroll for å kunne utarbeide ein rekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Ved utarbeidinga av rekneskapen må leiinga ta standpunkt til selskapet si evne til å halde fram med drifta og på tilbørleg måte opplyse om tilhøve av betydning for dette. Føresetnaden om at drifta kan halde fram, skal leggjast til grunn for rekneskapen så lenge det ikkje er sannsynleg at verksemda vil bli avvikla.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen

Målet med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som inneheld konklusjonen vår. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimelege grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følge av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, urette framstillingar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte er formålstenlege og vurderer om rekneskapestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av leiinga er rimelege.
- konkluderer vi, basert på innhenta revisjonsbevis, på om leiinga sin bruk av framleis driftføresetnaden ved fastsetting av rekneskapen er formålstenleg og om det er vesentleg uvisse knytt til hendingar eller tilhøve som kan skape tvil av betydning om selskapet si evne til å halde fram med drifta. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentleg uvisse, må vi i revisjonsmeldinga gjere merksam på tilleggsopplysningane i årsrekneskapen, eller, dersom slike tilleggsopplysningar ikkje er tilstrekkelege, at vi modifierer konklusjonen vår om årsrekneskapen og årsmeldinga. Konklusjonane våre er basert på revisjonsbevis innhenta

inntil datoen for revisjonsmeldinga. Etterfølgjande hendingar eller tilhøve kan likevel føre til at selskapet ikkje held fram med drifta.

- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet, inkludert tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir eit rettvisande bilete.

Vi kommuniserer med styret mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utførast. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheiter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen, føresetnaden om at drifta skal halde fram og framlegget til bruk av overskotet er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er beskriven ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt plikta si til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av selskapet sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Sogndal 16. februar 2018

PricewaterhouseCoopers AS

Jan Ove Helle
Statsautorisert revisor